

SAVET ZA ŠTAMPU

Komisija za žalbe

Br. 65

27.4.2017.

Beograd

ZAPISNIK

Sa 64. sednice Komisije za žalbe, održane 27.4.2017. godine, sa početkom u 17 sati, na Fakultetu političkih nauka

Prisutni svi članovi Komisije: Vladimir Radomirović, Zlatko Čobović, Stojan Marković, Tamara Skrozza, Vlado Mareš, Vera Barišić Popović, Petar Jeremić, Ivana Stjelja, Nevena Krivokapić, Vera Didanović i Dragan Đorđević.

Ostali prisutni: studenti prve godine Fakulteta političkih nauka, dr Jelena Surčulija Milojević i Gordana Novaković, generalna sekretarka Saveta za štampu

Dnevni red:

1. Razmatranje žalbe Marka Živkovića na tekst objavljen u dnevnom listu „Informer“
2. Razmatranje žalbe Gej lezbejskog info centra na tekst objavljen u dnevnom listu „Informer“.
3. Razmatranje žalbe Gej lezbejskog info centra na tekst objavljen u dnevnom listu „Srpski telegraf“
4. Razmatranje žalbe portala „Pištaljka“ na tekst objavljen u dnevnom listu „Politika“

1. Marko Živković podneo je žalbu Savetu za štampu da su prekršene tačke 1, 2 i 5 Odeljka Istinitost izveštavanja tekstem, u okviru kojeg je objavljena njegova fotografija sa protesta, a u kojem se, između ostalog, tvdi da je on nosio transparent – poternicu sa likom Maje Gojković, te da su ga tome „naučili tata i njegovi NATO/Soroš nalogodavci“. U toku rasprave, Tamara Skrozza je rekla da je Kodeks nesumnjivo prekršen i to ne samo odredbe koje je naveo podnosilac žalbe, već i one koje se odnose na zabranu diskriminacije, u ovom slučaju na osnovu političkog ili ideološkog neslaganja vlasnika lista sa učesnicima protesta. Prekršena je i odredba koja propisuje obavezu poštovanja etike i kulture javne reči, pošto su u tekstu upotrebljene kvalifikacije koje nisu u skladu sa standardima normalne javne komunikacije. Ona je istakla da je tekst primer „neobjektivnog i neistinitog izveštavanja“. Istog mišljenja bio je i Zlatko Čobović, koji je izveštavanje „Informera“ ocenio kao krajnje neprofesionalno i tendenciozno, dok je Ivana Stjelja ukazala da se ovakvim izveštavanjem namerno obesmišljavanju protesti. Vladimir Radomirović je naglasio da za optužbe o NATO/Soroš nalogodavcima protesta ne postoje u tekstu nikakvi dokazi, a da bi takve ozbiljne optužbe morale biti potkrepljene ozbiljnim dokazima o tome da oni plaćaju demonstrante. Da je reč o iznošenju neosnovanih optužbi i kleveta smatrao je i Petar Jeremić. Nevena Krivokapić je navela da je sloboda okupljanja jedno od osnovnih ljudskih prava, a da se to pravo podnosiocu žalbe osporava samo zato što je nečiji sin. Fotografija ne pokazuje da on drži transparent, kako piše u tekstu, niti je on uopšte na drugoj slici ispod koje piše da se „ponosno slikao pored tog transparenta“,

čime su čitaoci namerno dovedeni u zabludu. Ona je ukazala i na to da je Kodeks prekršen i objavljivanjem uvredljivih komentara čitalaca. „Informer“ inače, kako je objasnila, radi premoderaciju, što se vidi i iz toga što postoje pravila za komentarisanje. Međutim, list ovoga puta nije poštovao ni vlastita pravila, po kojima ne objavljuju komentare koji sadrže govor mržnje, psovke i uvrede. Nakon rasprave, Komisija je jednoglasno odlučila da „Informeru“ izrekne javnu opomenu zbog kršenja Kodeksa novinara.

2. Predrag Azdejković, predsednik Gej lezbejskog info centra podneo je žalbu Savetu za štampu, smatrajući da su spornim tekstom prekršene odredbe Kodeksa novinara Srbije iz poglavlja Istinost izveštavanja i Odgovornost novinara, pre svega prenošenjem diskriminatornih izjava koje se odnose na LGBT populaciju. U raspravi o žalbi, Tamara Skrozza je rekla da su nesumnjivo prekršene odredbe Kodeksa koje se odnose na zabranu diskriminacije na osnovu seksualne orijentacije, ali i odredba koja govori da je prećutkivanje informacija koje mogu bitno da utiču na stavove čitalaca isto što i namerno iznošenje laži. U ovom slučaju, reč je o tome da je Obrazovni paket, o kojem je u tekstu reč, namenjen nastavnicima, a nije udžbenik, što iz teksta nije jasno. Ivana Stjelja je rekla da je najveći problem sa paketom o kojem je bilo dosta polemika u javnosti to što ga je izradila samo jedna nevladina organizacija, i što je u njegovu pripremu trebalo da bude uključeno mnogo više organizacija i državnih institucija, a to se u tekstu uopšte ne pominje, već je on zasnovan samo na delovima paketa koji se odnose na homoseksualnost, što se predstavlja kao promovisanje LGBT ideologije. Vlado Mareš je istakao da je Srbija veoma homofobično društvo i da u našem novinarstvu postoji ružna navika da se ovakve „zgode“ koriste da se sami novinari izjasne o tome kako su protiv LGBT populacije i šta oni misle o svemu tome, pa je i ovaj tekst napisan u tom maniru. Vladimir Radomirović je rekao da je, ipak, u odnosu na većinu tekstova koje „Informer“ objavljuje, ovaj tekst profesionalno urađen, sadrži stavove više sagovornika koji iznose različita mišljenja. Zbog toga će, kako je rekao, glasati da Kodeks nije prekršen kako bi ohrabrio „Informer“ da nastavi da bolje izveštava. Po završetku rasprave, Komisija je sa deset glasova „za“ i jednim „protiv“ odlučila da listu izrekne javnu opomenu zbog kršenja Kodeksa.

3. Predrag Azdejković je žalbu slične sadržine podneo i zbog teksta objavljenog u „Srpskom telegrafu“. Vlado Mareš je, u raspravi, naveo da je u tekstu katastrofalan podnaslov – da se ovakvom, navodnom promocijom homoseksualnosti uništava porodica i izaziva bela kuga, kao i da je problematično i to što se članice Labisa diskvalifikuju kao nepodobne za pisanje uputstva. Rekao je da i u ovom, kao i u prethodnom tekstu, novinar ima potrebu da se i sam izjasni o tome, mada je, dodao je, pohvalno što je citiran i ministar prosvete koji je naveo da takvi obrazovni paketi postoje svuda u Evropi. Dragan Đorđević je rekao da smatra da je ovaj tekst gori od prethodnog, jer novinar, ne samo da oseća potrebu da čitaocima upozna i sa svojim stavovima na ovu temu, već odmah u uvodu teksta navodi da je reč o nečemu nenormalnom i neprirodnom. Takođe, za sagovornike bira ljude koji su dobro poznati po svojim homofobičnim stavovima, a pozvani su da bi potvrdili teze novinara. Nevena Krivokapić je ukazala i na to da iz teksta nije jasno o čemu je tačno reč, stiče se utisak da je reč o udžbeniku, iako je uputstvo namenjeno nastavnicima, a iz celog dokumenta koji ima oko 800 strana je izvučeno nešto što je verovatno sadržaja dve, tri strane i to predstavljeno kao

ključno, iz čega je jasna loša namera autora teksta. Tamara Skrozza je podsetila i na to da Komisija odlučuje o kršenju Kodeksa novinara, te da je redakcija „Srpskog telegrafa“, pozivajući se u odgovoru na žalbu na Zakon o zabrani diskriminacije, u suštini „promašila temu“. Zatim je Komisija jednoglasno odlučila da „Srpskom telegrafu“ izrekne javnu opomenu zbog kršenja Kodeksa.

4. Glavni i odgovorni urednik portala „Pištaljka“ Vladimir Radomirović podneo je žalbu zbog netačno objavljene informacije u vezi sa radom tog portala, kao i zbog odbijanja redakcije da objavi ispravku te informacije u onlajn izdanju, odnosno zbog neodgovarajućeg objavljivanja u štampanom izdanju. Vladimir Radomirović je bio izuzet iz rasprave i odlučivanja o ovoj žalbi, a sednici je u tom delu predsedavao Zlatko Čobović. Petar Jeremić je, u toku debate, ocenio da je Kodeks nesporno prekršen jer odgovor mora da bude objavljen na istom mestu na kojem je objavljena i netačna informacija. Tamara Skrozza je dodala da je Kodeks prekršen i time što je iz odgovora koji je Radomirović poslao redakciji, a koji nije bilo razloga da skraćuju, intervencijom urednika izbačena ključna informacija – da portalu „Pištaljka“ nisu bili neophodni izbori da bi objavila informaciju za koju „Politika“ tvrdi da nije objavljena. Time je izbrisan kontekst u kojem „Politika“ objavljuje sporni tekst, što je već samo po sebi kršenje Kodeksa. Nevena Krivokapić je takođe ocenila da je taj deo tendenciozno izostavljen, te da je „Politika“ imala obavezu da objavi ceo odgovor. Redakcija je morala da demanti objavi i u onlajn izdanju jer sada u tom izdanju lista nema nikakvog traga o tome da je objavljena informacija netačna. Zbog toga je list prekršio i Smernice za primenu Kodeksa novinara Srbije u onlajn okruženju. Stojan Marković je rekao da mu je neshvatljivo da glavni urednik „Politike“ ne objavi demanti i ne odgovori Savetu za štampu. To bi se, dodao je, možda moglo očekivati od nekih tabloida, ali ukoliko glavni urednik „Politike“ nema svest o tome da takvi postupci narušavaju kredibilitet lista, onda je to vrlo zabrinjavajuće. Zlatko Čobović je naglasio da je list prekršio odredbu Kodeksa o obavezi poštovanja kulture i etike javne reči, te da list umesto kulture javnog dijaloga neguje „kulturu javnog bezobrazluka“. „Politika“, rekao je, najpre nije proverila ništa iz teksta koji je prenela, a kada joj dostavljen odgovor, objavljuje ga kao pismo čitaoca, bez saglasnosti podnosioca, što je profesionalno loša odluka, dok je poseban bezobrazluk to što u onlajn izdanju nije uopšte objavljena ispravka. On je dodao i da se dešavalo da list ni odluke Komisije ne objavi u tom izdanju. Nakon diskusije, Komisija je jednoglasno odlučila da je prekršen Kodeks novinara Srbije i naložila listu da objavi tu odluku.

Po okončanju rasprave o žalbama, studenti su postavili nekoliko pitanja u vezi sa radom Komisije za žalbe i Savetom za štampu uopšte, na koja su im odgovorili članovi Komisije.

Sednica je završena u 18.30 sati.

Zapisnik vodila

Gordana Novaković

Predsedavajući

Vladimir Radomirović